

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 373/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť politickej strany Demokrati Slovenska, Panská 258/27, Bratislava, zastúpenej JUDr. Bohuslavom Majchrákom, advokát, spol. s r. o., Nová Bystrica 850, pracovisko Fraňa Kráľa 2080, Čadca, za ktorú koná advokát JUDr. Bohuslav Majchrák, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžo 230/2015 z 25. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť politickej strany Demokrati Slovenska o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2017 doručená sťažnosť politickej strany Demokrati Slovenska, Panská 258/27, Bratislava

(ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžo 230/2015 z 25. januára 2017, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľky Demokrati Slovenska, IČO: 30797667, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/230/2015 zo dňa 25. 01. 2017 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/230/2015 zo dňa 25. 01. 2017 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.000, - EUR (slovom päťtisíc eur), ktoré mu je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Zároveň sťažovateľka uplatnila právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom a navrhla vydať dočasné opatrenie, ktorým ústavný súd odloží vykonateľnosť právoplatného rozhodnutia Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) č. MF/012461/2014-11 zo 14. apríla 2014 do skončenia konania o ústavnej sťažnosti.

2. Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľky a z jej príloh, ministerstvo financií rozhodnutím č. MF/021526-6/2009-243 zo 4. septembra 2009 uložilo sťažovateľke pokutu 3 319 € za porušenie povinnosti podľa § 30 ods. 1 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o politických stranách“), pretože sťažovateľka nepredložila Národnej rade Slovenskej republiky výročnú správu za rok 2008 v termíne do 30. apríla 2009 a nedostatok neodstránila ani po písomnej výzve Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre financie a rozpočet (ďalej len „výbor“) v určenom termíne do 30. júna 2009. Na základe

rozkladu sťažovateľky bolo toto rozhodnutie potvrdené rozhodnutím ministra financií Slovenskej republiky (ďalej len „minister financií“) č. MF/27302/2009-23 zo 7. decembra 2009. Žalobu sťažovateľky smerujúcu proti rozhodnutiu ministra financií Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 4 S 93/2010-38 z 27. apríla 2012 zamietol. Na odvolanie sťažovateľky najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžo 37/2012 z 22. augusta 2013 rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie ministra financií zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd konštatoval, že síce sťažovateľkou tvrdené skutočnosti o dôvodoch nesplnenia povinnosti nemajú právny význam pre vznik zodpovednosti za porušenie § 30 zákona o politických stranách, avšak rozhodnutia správneho orgánu sú nedostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o určenie výšky uloženej pokuty, a v tejto časti sú nepreskúmateľné. Minister financií rozhodnutím č. MF/028202/2013-11 zo 17. decembra 2013 preto zrušil rozhodnutie ministerstva financií č. MF/27302/2009-23 zo 7. decembra 2009 a vec mu vrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie.

3. Ministerstvo financií vo veci rozhodlo rozhodnutím č. MF/008659/2014-243 z 5. februára 2014 a znova uložilo sťažovateľke pokutu 3 319 €. Konštatovalo, že sťažovateľka predložila výročnú správu za rok 2008 päť mesiacov po zákonom termíne (22. septembra 2009), pričom bola neúplná, keďže neobsahovala účtovnú závierku overenú audítorom, správu nezávislého audítora o overení súladu výročnej správy s účtovnou závierkou a správu o preverení súladu o hospodárení politickej strany so zákonom o politických stranách. Predloženie neúplnej výročnej správy je nesplnením zákonnej povinnosti. V predloženej výročnej správe sťažovateľka uviedla, že termín nebolo možné dodržať z dôvodu neuzatvorenia zmluvy s vyžrebovaným audítorom, keď sťažovateľka nesúhlasila s neprimerane vysokou cenou za vykonanie auditu a iný audítor na vykonanie auditu výročnej správy jej nebol určený. Výšku uloženej pokuty odôvodnilo ministerstvo financií tým, že postupovalo rovnako voči sťažovateľke ako voči iným politickým stranám, prihliadlo na to, že sťažovateľka vedela o svojej zákonnej povinnosti, ktorú porušila (výročné správy za roky 2005, 2006 a 2007 predložila), a nesplnila si ju ani po doručení výzvy výboru dodatočne. Z hľadiska závažnosti porušenia povinnosti ministerstvo financií zohľadnilo význam porušenej povinnosti (uloženej zákonom a opakujúcej sa), ako aj dĺžku trvania protiprávneho stavu, keď sťažovateľka predložila výročnú správu až po piatich

mesiacoch, a navyše táto ostala neúplná, a to všetko napriek výzve na dodatočné splnenie povinnosti. O rozklade sťažovateľky proti tomuto rozhodnutiu rozhodol minister financií rozhodnutím č. MF/012461/2014-11 zo 14. apríla 2014 tak, že rozklad sťažovateľky zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 168/2014-54 z 11. júna 2015 žalobu sťažovateľky zamietol. Rozhodnutie ministra financií č. MF/012461/2014-11 zo 14. apríla 2014 považoval za vecne a právne správne. Sťažovateľka porušila § 30 zákona o politických stranách, ktorý stanovuje termín predloženia výročnej správy a jej náležitosti. Pri ukladaní sankcie boli zohľadnené a splnené zákonné podmienky, pričom správny orgán dostatočným spôsobom posúdil, resp. prihliadol na závažnosť porušenia povinnosti sťažovateľky, jej postup vyhodnotil ako porušenie opakujúcej sa povinnosti vyplývajúcej zo zákona, ktoré neodstránila ani po písomnej výzve výboru v určenom termíne. Správne bola zohľadnená pri ukladaní sankcie aj dĺžka trvania protiprávneho stavu. Z obsahu administratívneho spisu nesporne vyplynulo, že žalobca mal možnosť predložiť predmetnú výročnú správu, resp. odstrániť protiprávny stav tým, že túto predmetnú výročnú správu predloží v lehote, ktorá mu bola určená v písomnej výzve výboru. Preto správny orgán správne postupoval podľa § 31 ods. 2 písm. a) zákona o politických stranách, keď sťažovateľke uložil za jej protiprávne konanie pokutu 3 319 €. Pokiaľ sťažovateľka namietala neprimeranosť výšky uloženej sankcie, krajský súd sa s jej názorom nestotožnil. Poukázal na to, že ministerstvo financií postupovalo v súčinnosti s výborom a správne vyhodnotilo závažnosť porušenia povinnosti i dĺžku protiprávneho stavu. Krajský súd dodal, že rozhodovanie správnych orgánov vo veciach priestupkov má spĺňať nielen pravidlo správneho konania upravené v § 3 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ale tiež pravidlo stanovené v § 3 ods. 5 Správneho poriadku. Sťažovateľka nepreukázala, že správne orgány postupovali v rozpore so zákonom a že by bola uložením pokuty v uvedenej výške ukrátená na svojich právach.

5. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 168/2014-54 z 11. júna 2015 odvolanie, ktorým navrhla najvyššiemu súdu, aby tento rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie ministra financií sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Argumentovala tým, že po zrušení skoršieho rozhodnutia správneho orgánu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 37/2012 z 22. augusta 2013 správny orgán nepostupoval v súlade s právnym názorom v ňom vyjadreným a svoje rozhodnutie vo vzťahu k uloženiu sankcie v maximálnej výške opätovne riadne nezdôvodnil. Ak si potom pri preskúmaní rozhodnutia správneho orgánu krajský súd osvojil správnosť konania správnych orgánov a podanú žalobu zamietol, porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu a na prístup k spravodlivosti. Krajský súd žalobu sťažovateľky zamietol, hoci rozhodnutie správneho orgánu je opäť odôvodnené iba abstraktne, pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré bola sťažovateľke uložená sankcia v maximálnej výške. Pokiaľ sa správne orgány odvolávajú na potrebu rovnakého prístupu k politickým stranám, nebol uvedený žiadny obdobný prípad takéhoto postupu voči inej politickej strane. Správny orgán a rovnako i krajský súd síce aplikovali správne právne normy, avšak nesprávne ich vykladali a spôsobili tak nezákonnosť vydaných rozhodnutí. Právna úprava je nedokonalá a dáva možnosť rôzneho výkladu. Neumožňuje vylosovanému audítorovi nepodať správu, ak sa nedohodne s politickou stranou na podmienkach vykonania auditu. Nie je zákonnou povinnosťou politickej strany zabezpečiť si audítora, túto povinnosť plní podľa zákona Slovenská komora audítorov. Sťažovateľka už v čase konania pred správnym orgánom poukázala na nemožnosť splnenia si povinnosti pre nekonanie vylosovaného audítora a dovoľavala sa nápravy tohto stavu. Pokiaľ to krajský súd nezohľadnil, postupoval neprípustne formalisticky a s touto argumentáciou sa nevysporiadal.

6. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 10 Sžo 230/2015 z 25. januára 2017 rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 168/2014-54 z 11. júna 2015 ako vecne správny potvrdil. Odôvodnenie výšky uloženej sankcie správnymi orgánmi považoval za dostatočné a v súlade s právnym názorom vysloveným v skoršom rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 37/2012 z 22. augusta 2013 a samotnú sankciu za primeranú.

7. Rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 168/2014-54 z 11. júna 2015 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžo 230/2015 z 25. januára 2017 nadobudol právoplatnosť 20. februára 2017.

8. Sťažovateľka sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžo 230/2015 z 25. januára 2017 odôvodnila jednak tým, že zopakovala dôvody uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 168/2014-54 z 11. júna 2015, ale aj tým, že poukázala na nedostatočné odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu. Podľa jej názoru pri rozhodovaní o výške sankcie nebolo zohľadnené to, z akých dôvodov nebola povinnosť ňou splnená (vyžrebovaný audítor žiadal odmenu 1 000 € bez dane z pridanej hodnoty, s čím sťažovateľka nemohla súhlasiť, pretože za predchádzajúce roky obdobný audit stál 200 € aj s daňou z pridanej hodnoty, a márne žiadala o vyžrebovanie iného audítora) a nebola zohľadnená ani jej dovtedajšia bezúhonnosť, celková finančná situácia, spôsob spáchania deliktu, jeho následky a miera zavinenia. Pokiaľ najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 8 Sžo 37/2012 z 22. augusta 2013 uložil správnym orgánom dôsledne vyhodnotiť všetky okolnosti rozhodujúce pre výšku sankcie, správne orgány sa týmto právnym názorom neriadili. Skutkový stav bol posúdený jednostranne, formalisticky, neboli zohľadnené jedinečné aspekty veci sťažovateľky. Zákon o politických stranách nerieši, ako má politická strana postupovať, ak audítor odmietne audit vykonať a nový audítor nie je vyžrebovaný. Táto situácia nemôže byť na ťarchu politickej strany a nepochybne musí byť zohľadnená aspoň vo výške sankcie. Sťažovateľka nikdy nemala záujem správu nepredložiť, vždy v minulosti si povinnosť splnila, chcela si ju splniť i tentoraz a nesplnila ju z objektívnych dôvodov. Ak je možné vykladať aplikované normy rôznym spôsobom, nebolo namieste zvoliť taký výklad, ktorý poškodzuje sťažovateľku, ide o neakceptovateľný a neudržateľný postup porušujúci základné práva sťažovateľky. Návrh na vydanie dočasného opatrenia na odklad vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia ministerstva financií č. MF/012461/2014-11 zo 14. apríla 2014 odôvodnila sťažovateľka tým, že jej finančná situácia nie je dobrá a nie je schopná záväzok splniť a prípadná exekúcia by bola pre ňu likvidačná. Ďalej sťažovateľka uviedla, že uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia je namieste nielen pre jej osobitné postavenie v spoločnosti ako politickej strany, ale aj preto, že pociťuje zásah do svojich základných práv ako intenzívny a trvajúci nadmernú dobu, je v neistom právnom postavení, ktoré ju s prihliadnutím na princípy právneho štátu

a predvídateľnosť práva neprimerane zaťažuje, a jej základné práva sú porušované po dlhší čas.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Sťažovateľka namieta porušenie týchto označených práv a označených ustanovení ústavy:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobilom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 13 ods. 1 ústavy povinnosti možno ukladať a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

14. Najvyšší súd rozhodnutie sp. zn. 10 Sžo 230/2015 z 25. januára 2017, pokiaľ ide o primeranosť uloženej sankcie a vo vzťahu k argumentom sťažovateľky uplatneným v odvolaní, odôvodnil, že *„v otázke odôvodnenia výšky pokuty stotožňuje s názorom krajského súdu, že výška uloženej sankcie bola dostatočne odôvodnená. Je nepochybné, že ukladanie pokút za správne delikty sa uskutočňuje v rámci úvahy správneho orgánu (diskrečná právomoc), zákonom dovoleného rozhodovacieho procesu, v ktorom správny orgán v zákonom stanovených limitoch, hraniciach, uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie, pričom použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu (uváženia) musí byť aj náležité*

zdôvodnené. Žalovaný postupoval v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovenom v rozhodnutí sp. zn. 8 Sžo/37/2012 zo dňa 22.08.2013, a výšku uložennej pokuty riadne zdôvodnil. ...

Odvolaací súd poukazuje na to, že správne delikty právnických osôb sú postihované bez ohľadu na zavinenie, nakoľko zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Subjektom deliktu je právnická osoba spôsobilá na protiprávne konanie (tzv. deliktuálna spôsobilosť, ktorá je spojená s jej vznikom a existenciou). Z toho vyplýva záver, že žalobca zodpovedá za porušenie povinnosti založenej na objektívnej zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti ospravedlňujúce resp. vysvetľujúce nesplnenie povinnosti nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za toto porušenie, teda ani žalobcom namietané nekonanie audítora v predmetnej veci. K tomu odvolací súd dodáva, že k uzatvoreniu zmluvy s vyžrebovaným audítorom nedošlo zo strany žalobcu z dôvodu, že považoval odmenu za vykonanie auditu určenú audítorom za neprimeranú. Nakoľko je však žalobca v Registri politických strán a politických hnutí zapísaný a nie je v likvidácii, vzťahuje sa naňho povinnosť dodržiavať ustanovenia zákona, bez ohľadu na jeho majetkovú a finančnú situáciu.

Rovnaký prístup k politickým stranám vyplýva priamo zo znenia jednotlivých ustanovení zákona č. 85/2005 Z. z. Predmetný zákon ustanovuje práva a povinnosti pre všetky politické strany zapísané v Registri politických strán a politických hnutí vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Všetky zaregistrované politické strany a hnutia majú povinnosť dodržiavať platné zákony, bez ohľadu na to, akou výškou finančných prostriedkov disponujú, v akom rozsahu vedú účtovníctvo, či vyvíjajú činnosť a či disponujú hnutelným majetkom alebo nehnuteľným majetkom Z § 31 predmetného zákona vyplýva obligatorná povinnosť uložiť pokutu za porušenie povinností uvedených pod písmenom a) a b) každej politickej strane, a teda aj za porušenie povinnosti predložiť výročnú správu NR SR. Uloženú pokutu nemožno odpustiť.

Námietku, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil z dôvodu, že správne právne normy nesprávne vyložil, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. Odvolací súd nezistil taký výklad a aplikáciu ustanovení zákona č. 85/2005 Z. z., ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V tejto

súvislosti musí odvolací súd zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra chápe nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k meritu veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy na riadne zistené skutočnosti vyplývajúce z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Navyše právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu súd nezistil tak závažné nedostatky právneho posúdenia v merite veci, aby z tohto dôvodu zrušil alebo zmenil napadnutý rozsudok.“.

15. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

16. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v konaní nastolila. Rozsudok najvyššieho súdu vysvetlil, ako najvyšší súd dospel k záveru o nevyhnutnosti potvrdiť rozsudok krajského súdu, z akých dôvodov považoval jeho rozhodnutie za vecne správne a sankciu uloženú sťažovateľke za primeranú. Najvyšší súd

podrobne objasnil, akými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Zaujal jednoznačné stanovisko i k sťažovateľkou tvrdeným dôvodom, pre ktoré neuzatvorila zmluvu s vyžrebovaným audítorom (neprimeranosť požadovanej odmeny), keď konštatoval, že pokiaľ politická strana je zapísaná v registri politických strán a nie je v likvidácii, vzťahuje sa na každú politickú stranu rovnako povinnosť dodržiavať ustanovenia zákona bez ohľadu na jej aktuálnu finančnú situáciu či na to akou výškou finančných prostriedkov disponuje. Odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

17. Vo veci sťažovateľky boli aplikované tieto ustanovenia zákona o politických stranách:

Podľa § 30 ods. 1 prvej a druhej vety zákona o politických stranách je politická strana povinná vyhotovovať výročnú správu za predchádzajúci kalendárny rok. Výročnú správu za predchádzajúci kalendárny rok predkladá strana Národnej rade Slovenskej republiky každoročne najneskôr do 30. apríla v listinnej a v elektronickej podobe.

Podľa § 30 ods. 2 písm. a) zákona o politických stranách výročná správa obsahuje účtovnú závierku za účtovné obdobie overenú audítorom určeným Slovenskou komorou audítorov žrebom zo zoznamu audítorov, žrebovanie sa musí uskutočniť najneskôr 28. februára v príslušnom roku za účasti najmenej dvoch členov príslušného výboru Národnej rady Slovenskej republiky. Komora týchto audítorov vylosuje z audítorov, ktorí pred losovaním prehlásia, že nemajú konflikt záujmov s vykonaním uvedeného auditu v politických stranách.

Podľa § 30 ods. 3 zákona o politických stranách audítor okrem účtovnej závierky podľa odseku 2 písm. a) overuje aj súlad výročnej správy s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie a súlad hospodárenia strany s týmto zákonom. Správa audítora o výročnej správe je súčasťou výročnej správy predkladanej stranou Národnej rade Slovenskej republiky.

Podľa § 30 ods. 5 zákona o politických stranách ak výročná správa neobsahuje údaje podľa odseku 2 a správu audítora podľa odseku 3, ak údaje nie sú úplné alebo pravdivé, alebo ak sa z výročnej správy zistí iné porušenie zákona, vyzve Národná rada Slovenskej

republiky alebo jej poverený orgán stranu, aby odstránila nedostatky v určenom termíne, najneskôr do 30. júna kalendárneho roka.

Podľa § 31 ods. 2 písm. a) bodu 2 zákona o politických stranách (v znení k 30. aprílu 2009) ministerstvo financií uloží strane pokutu do 3 319 €, ak strana nepredložila Národnej rade Slovenskej republiky výročnú správu podľa § 30.

18. Sťažovateľka namietala, že najvyšší súd tieto ustanovenia vykladal spôsobom, ktorým poprel ich účel a zmysel, pretože nezohľadnil, že tieto ustanovenia neriešia situáciu, v ktorej audítor odmietne správu vypracovať a takýto stav nemôže byť vykladaný v neprospech politickej strany, a navyše na strane sťažovateľky nezohľadnil dostatočne všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na výšku uloženej sankcie.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

20. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

21. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade

a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

22. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

23. Zohľadniac dôvody rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu nie je založené na takom výklade aplikovaných ustanovení, ktoré by poprelo ich účel a zmysel.

24. Ako vyplýva zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu, sťažovateľka si je vedomá porušenia svojej zákonnej povinnosti predložiť výročnú správu, ako aj svojho osobitného postavenia v spoločnosti ako politickej strany. Podstata jej sťažnosti spočíva v tom, že pokiaľ § 31 ods. 2 písm. a) bod 2 zákona o politických stranách (v znení k 30. aprílu 2009) stanovuje sankciu za porušenie povinnosti predložiť Národnej rade Slovenskej republiky výročnú správu podľa § 30 zákona tak, že „*ministerstvo financií uloží strane pokutu do 3 319 €*“, zastáva názor, že v jej prípade neboli splnené podmienky pre uloženie sankcie práve

vo výške 3 319 €, pričom ak by najvyšší súd správne vykladal ustanovenia zákona o politických stranách, dospel by k záveru o neprimeranosti takejto sankcie.

25. Najvyšší súd považoval za významné pre stanovenie výšky sankcie hľadiská závažnosti porušenia povinnosti a dĺžky trvania protiprávneho stavu. Zo systematického výkladu zákona o politických stranách je zrejmé, že povinnosť politickej strany predložiť výročnú správu je významnou povinnosťou, ktorej naplnenie sleduje i verejnú kontrolu činnosti politických strán (výročná správa je verejná, elektronicky sa zverejňuje a ukladá sa vo verejnej časti registra účtovných závierok na desať rokov). Rovnako tak významným vo vzťahu k prípadu sťažovateľky bolo aj trvanie protiprávneho stavu, ktorý pretrvával i napriek výzve výboru po dlhší čas. Ani okolnosti, na ktoré poukazuje sťažovateľka, a to plnenie povinnosti predkladať výročné správy v minulosti, dôvody nepredloženia výročnej správy, celková finančná situácia sťažovateľky či spôsob spáchania deliktu a jeho následky, na správnosti záveru najvyššieho súdu nemôžu nič zmeniť. Povinnosť predložiť výročnú správu každoročne nie je bezúčelná a naopak sleduje naplnenie princípov kontroly politických strán, preto ani vo vzťahu k stanoveniu výšky sankcie splnenie tejto povinnosti v minulosti nemôže mať zásadný význam. Rovnako tak finančná situácia sťažovateľky sa javí nevýznamným kritériom. Nie je namieste ani sankcionovať politické strany pre nesplnenie tejto povinnosti v rôznej výške s ohľadom na ich ekonomickú situáciu. Najmä však samotný dôvod nepredloženia výročnej správy uvádzaný sťažovateľkou nemožno považovať za ospravedlňujúci, a to aj s ohľadom na výšku odplaty za vykonanie auditu požadovanej audítorom uvedenou samotnou sťažovateľkou. Skutočne tak ako uvádza sťažovateľka, sankcia nemá síce byť pre politickú stranu likvidačná, na druhej strane je vecou politickej strany, pokiaľ hodlá vyvíjať svoju činnosť, aby hospodárila spôsobom, ktorý jej nebráni plniť zákonné povinnosti. Skutkový stav nebol najvyšším súdom posúdený jednostranne a formalisticky, naopak boli zohľadnené okolnosti veci sťažovateľky.

26. Nie je ani namieste, aby sťažovateľka príčiny porušenia svojej zákonnej povinnosti nachádzala v nemožnosti splnenia si povinnosti pre nekonanie audítora či v právnej úprave, ktorú označuje za nejednoznačnú. Vo veci sťažovateľky nejde o prípad, v ktorom audítor odmietol audit vykonať (ako uvádza sťažovateľka), preto nie je ani

významné, či a ako zákon o politických stranách takú situáciu upravuje. Audit nebol vykonaný pre jej nesúhlas s jeho cenou, ktorá sa nejaví v okolnostiach veci neprimeranou. Ostatne ani sťažovateľka neuvádza konkrétne skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že pri audite za daný rok bola v obdobnej situácii iným politickým stranám účtovaná audítorom odlišná cena.

27. Ustanovenia zákona o politických stranách musia byť vykladané takým spôsobom, ktorý umožňuje a ochraňuje slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, najmä musia byť povinnosti politickým stranám ukladané v rovnakej miere a ustanovenia zákona o politických stranách vykladané a aplikované zhodne bez ohľadu na to, ktorej politickej strany sa týkajú. Rovnako aj správne orgány majú povinnosť dbať o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely (§ 3 ods. 5 Správneho poriadku). Pokiaľ preto vo veci sťažovateľky ministerstvo financií postupovalo v súčinnosti s výborom, jeho postup smeroval k naplneniu tohto princípu. Pre úplnosť je namieste dodať i to, že podľa § 31 ods. 2 zákona o politických strán v účinnom znení, štátna komisia uloží strane pokutu 3 500 eur, ak strana nepredložila výročnú správu v lehote podľa § 30 (toto ustanovenie bolo zmenené s účinnosťou od 1. júla 2015 zák. č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona o politických stranách), z čoho je zrejmé, že zákonodarca považoval za primerané nie len odstrániť rozmedzie pre ukládanie sankcií, ale najmä stanovil do budúcnosti za porušenie rovnakej povinnosti sankciu porovnateľnú s tou, ktorá bola uložená sťažovateľke.

28. Pokiaľ preto najvyšší súd aplikovaním citovaných ustanovení zákona o politických stranách dospel k záveru o nevyhnutnosti potvrdiť rozsudok krajského súdu, aplikované ustanovenia nevykladal spôsobom, ktorým by poprel ich účel a zmysel.

29. Na základe toho ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu

sp. zn. 10 Sžo 230/2015 z 25. januára 2017 je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol.

30. Vzhľadom na tento záver sa už ústavný súd nezaoberal návrhom sťažovateľky na priznanie primeraného zadost'učinenia ani návrhom na vydanie dočasného opatrenia o odklade vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia správneho orgánu o uložení sankcie.

31. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2017